

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
The Satisfaction of Students on the Graduate Programs
of Mahamakut Buddhist University

พระมงคลธรรมวิธาน^๑ Phra Mangaladhammavitan
พระมหามชวินทร์ ปุริสุตตโม^๒ Phramaha Maghavin Purisuttamo
พระมหาฉัตรชัย สุฉตตชโย^๓ Phramaha Chatchai Suchattachayo
พระศรีวินยาภรณ์^๔ Phra Sivinayaphon.
พระมหาสมเจต สมจารี^๕ Phramaha Somjet Samacari
สุกิจ ชัยมุสิก^๖ Sukit Chaimusik
เดชชาติ ตรีทรัพย์^๗ Detchat Treechap
เมธา หริมเทพาธิป^๘ Metha Harimatapathip

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๙ รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ๒ ประเภท

ผลการวิจัยพบว่า ๑. ผลการศึกษาวិเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๖๑$) ๒. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับ

^๑ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๒ คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๓ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๕ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๖ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๗ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^๘ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มี เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นักศึกษาได้เสนอแนะไว้ดังนี้ ๑) ด้านการบริหารหลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ๒) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น ๓) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ควรจัดตารางพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และ ๔) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตควรมีคุณธรรมจริยธรรมและมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคม

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

The objectives of this thesis were: 1) to study the satisfaction of students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University, 2) to compare the satisfaction of students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University, and 3) to study the suggestions on satisfaction of the students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University. The instrument was a questionnaire. The data collected from the students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University were done with total 209 persons in 2014. There were two kinds of analytical statistics.

The results of the research were as follows: 1. the study on the satisfaction of students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University in overall was high level ($\bar{x} = 3.61$). 2. the satisfactions of students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University with different of gender, age, occupation, and income per month had satisfyingly different in four aspects were statistically significant at 0.05 level. 3. With respect to the suggestions on satisfaction of the students in the Graduate programs of Mahamakut Buddhist University, students showed the suggestions of satisfaction in aspect as follows: 1) the management course should be adjusted to be suitable and advanced to changing the circumstances, 2) resources for teaching

and research should be increased by providing more the device of teaching, 3) the support and advise to students should be scheduled in meetings with advisors regularly and continuously, and 4) the requirements of labor market and satisfaction of the Graduates' user should be provided. The graduates should follow sets of virtue and morality while applying the knowledge in society.

Keywords: satisfaction, graduate programs

๑. บทนำ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ และได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ตราบจนถึงปัจจุบัน และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ตระหนักชัดว่าวิชาการทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการสั่งสอนธรรมะที่ทันสมัยต่อความก้าวหน้าของสังคมโลกและวิทยาการด้านต่าง ๆ ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยจึงอนุมัติให้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้นเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และได้เปิดทำการสอนในระดับปริญญาโทเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๑ ภายใต้อำนาจของหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) ซึ่งกำหนดไว้ ๒ สาขาวิชา คือ ๑. สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies) และ ๒. สาขาวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา (Buddhism and Philosophy) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. เพื่อผลิตนักวิชาการทาง

พระพุทธศาสนาและปรัชญาให้มีคุณวุฒิและคุณสมบัติที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ๒. เพื่อผลิตพระภิกษุนักบริหาร นักพัฒนา นักวิจัย และนักเผยแผ่ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ๓. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและปรัชญา และ ๔. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางพระพุทธศาสนาและปรัชญา

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง จนในปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยก็ได้ร่วมมือกันเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรมหาบัณฑิต จำนวน ๕ สาขาวิชา คือ ๑. หลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies) พ.ศ. ๒๕๕๔ ๒. หลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา (Buddhism and Philosophy) พ.ศ. ๒๕๕๔ ๓. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ การปกครอง (Government) พ.ศ. ๒๕๕๔ ๔. หลักสูตร

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (Educational Administration) พ.ศ. ๒๕๕๔ ๕. หลักสูตรศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา (Sociology) พ.ศ. ๒๕๕๔ และหลักสูตรดุขฎฐิบัณฑิต ๓ สาขาวิชา คือ ๑. หลักสูตรศาสนศาสตร์ดุขฎฐิ บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies) พ.ศ. ๒๕๕๖ ๒. หลักสูตรศาสนศา สตร์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและ ปรัชญา (Buddhism and Philosophy) พ.ศ. ๒๕๕๒ ๓. หลักสูตรศึกษาศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (Educational Administration) พ.ศ. ๒๕๕๕

อนึ่ง รูปแบบการศึกษาที่เป็นที่ ยอมรับกันในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันก็คือ การศึกษาค้นคว้าวิจัยและการสร้างความเป็น เลิศทางวิชาการอันจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ แท้จริงในเรื่องนั้น ๆ ดังปรัชญาของบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ว่า “ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อ องค์ความรู้คู่คุณธรรม” และปณิธานว่า “ให้ โอกาสศึกษา ค้นคว้า วิจัย ใช้คุณธรรมนำ วิชาการ” ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้ จัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึงร่วมมือ กันจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และนานาชาติ โดยจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สม ศ.) ตัวอย่างเช่นเรื่องหลักสูตรที่จะต้องบริหาร จัด การ ให้ เป็น ไป ตา ม ประ กาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai

Qualification Framework for Higher Education (TQF : HE)) พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาและด้วย ปรัชญาและปณิธานที่ต้องการส่งเสริมและ สร้างองค์ความรู้ผ่านการศึกษาค้นคว้า วิจัย ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒, ๒๕๕๔, ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่บัณฑิต วิทยาลัยและคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยได้เปิดการเรียนการสอน มา จึงเห็นสมควรจัดให้มีโครงการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย” เพื่อบริหารจัดการหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษาให้เป็นที่ไปตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนว ทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ เมื่อเสร็จ ลิ้นโครงการวิจัยนี้แล้ว มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัยก็จักได้ดำเนินพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตรเป็น ลำดับต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาที่มีต่อสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความพึง พ้อใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย

๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๓. สมมติฐานของการวิจัย

๓.๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยต่างกัน

๓.๒ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยต่างกัน

๓.๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยต่างกัน

๓.๔ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยต่างกัน

๔. ขอบเขตของการวิจัย

๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่สภา มหาวิทยาลัยอโนมัตให้เปิดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๙ รูป/คน จากส่วนกลางและที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ ๑. นักศึกษาในหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies) ๒. นักศึกษาในหลักสูตรศาสนศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต

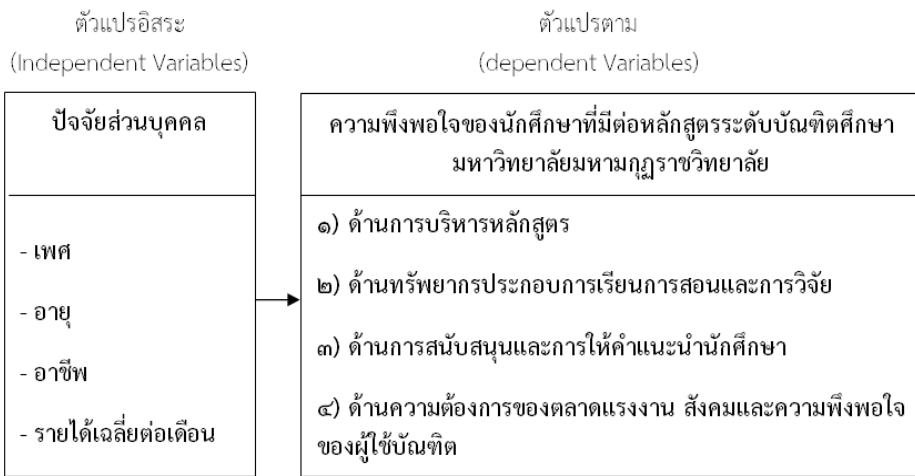
สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies) ๓. นักศึกษาในหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ปรัชญา (Buddhism and Philosophy) ๔. นักศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (Government) ๕. นักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (Educational Administration) ๖. หลักสูตรศึกษาศาสตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (Educational Administration)

๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการบริหารหลักสูตร ๒) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย ๓) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา และ ๔) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนกลางของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๕. กรอบแนวคิดการวิจัย

๖. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๖.๑ กลุ่มผู้วิจัยในโครงการวิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) และเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ โดยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ๓. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ๕. การวิเคราะห์ข้อมูล ๖. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๖.๒ กลุ่มผู้วิจัยในโครงการวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์ตีความข้อมูลการแปลความข้อมูล แล้วเรียบเรียงเพื่อจัดให้เป็นระบบและขั้นตอนในการวิจัย

๖.๓ กลุ่มผู้วิจัยในโครงการวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาเสนอสาระที่สำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

๗. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๗.๑ ทำให้ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๗.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๗.๔ ทำให้ได้หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๘. คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๘.๑ ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ๔ สาขาวิชา โดยแบ่งเป็นระดับปริญญาโท ๔ สาขาวิชา และระดับปริญญาเอก ๒ สาขาวิชา

๘.๒ นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนกลางของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๘.๓ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๘.๔ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หมายถึง ความพึงพอใจหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศไว้ ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียนให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และ/หรือผู้ช่วยสอน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้ มีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเป็นผู้มีประสบการณ์หลายปี มีจำนวนคณาจารย์ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็น

ผู้นำในทางวิชาการและ/หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

๒. ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย หมายถึง การจัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือตำราและสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การจัดให้มีห้องเรียนมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพทั้งในการสอนการบันทึกเพื่อเตรียมจัดสร้างสื่อสำหรับการทบทวนการเรียน การจัดให้มีห้องคอมพิวเตอร์และพื้นที่ที่นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองด้วยจำนวนและประสิทธิภาพที่เหมาะสมเพียงพอ การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือทันสมัยในระดับสากล เพื่อให้นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติ สร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และมีการสนับสนุนทั้งการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียน และเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเพียงพอมีประสิทธิภาพ

๓. ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา หมายถึง การจัดให้มีการให้คำปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา มีชั่วโมงให้คำปรึกษาที่ชัดเจน มีการจัดบุคลากรประสานงานกิจกรรมนักศึกษา มีช่องทางให้นักศึกษาสามารถขอรับคำปรึกษาและสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาได้โดยสะดวก มีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาทั้งด้านการจัดโครงการงบประมาณการสนับสนุนให้นักศึกษาร่วมงานกิจกรรม และมีจัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการติดตามนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔. ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง การสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพของบัณฑิตทั้งการเป็นผู้มี

ความรู้ในวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติ ความเป็นผู้มีจริยธรรม จรรยาบรรณ และการทำงานร่วมกันในหน่วยงานทุกๆ ปี มีการจัดให้มีรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือในวิชาชีพที่มีความทันสมัย เพื่อให้ให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติ และมีความรู้ในหลักการสำคัญที่จะใช้พัฒนางานโดยเครื่องมือ นั้น ๆ มีการสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาเรียน และกิจกรรมนักศึกษาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะ มีวิชาด้านสังคม การทำงานร่วมกัน จริยธรรม คุณธรรมในหลักสูตรและสนับสนุนการจัดและการร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

๘.๕ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง สถานภาพส่วนตัว ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

๘.๖ เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศบรรพชิต และ ๒) เพศคฤหัสถ์

๘.๗ อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ ๑) อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี ๒) อายุระหว่าง ๓๐ - ๖๐ ปี และ ๓) อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป

๘.๘ อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๔ อาชีพ คือ ๑) เกษตรกรรม/รับจ้าง ๒) ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ๓) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และ ๔) อื่น ๆ

๘.๙ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ ๑) ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ๒) ระหว่าง ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท และ ๓) ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

๙. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เปิดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๙ รูป/คน จากส่วนกลางและที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดโดยไม่มี การสุ่มตัวอย่าง ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้

๙.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล กลุ่มผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังนี้

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

T แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความ มีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t - distribution)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความ มีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F - distribution)

Df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

SS แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)

Sig. แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจของ นักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ใช้การ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐาน การวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การ ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffé)

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเรื่องความ พึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับ ความถี่ (Frequency)

๑๐. สรุปผลการวิจัย

๑๐.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า นักศึกษาที่ตอบ แบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์ จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๘ และ บรรพชิต จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๒ ส่วนมากมีอายุ ๓๐ - ๖๐ ปี จำนวน ๑๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๔ รองลงมา มี อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อย ละ ๒๑.๕๓ และน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๒ ด้าน อาชีพ พบว่า นักศึกษามีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มากที่สุด จำนวน ๘๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๐.๖๗ รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๕ อาชีพพนักงาน จำนวน ๔๐ คน คิด เป็นร้อยละ ๑๙.๑๔ อาชีพเกษตรกร/ รับจ้าง จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ และอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๑๘ คน คิด เป็นร้อยละ ๘.๖๑ ตามลำดับ สำหรับรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า นักศึกษาส่วนมากมี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๑๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๔ รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อย ละ ๒๑.๐๕ และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อ

เดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๐

๑๐.๒ ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังนี้ ๑) ด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๔ ๒) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๖ ๓) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ ๔) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๔

๑๐.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มี เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน

พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยบรรพชิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มากกว่าคฤหัสถ์ และพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง มี

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย น้อยกว่านักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้ ๑) ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน ๒) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยบรรพชิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มากกว่าคฤหัสถ์ สำหรับในส่วนของอาชีพ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยนักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย น้อยกว่านักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช ๓) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยบรรพชิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มากกว่าคฤหัสถ์ สำหรับ

ในส่วนของอาชีพ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่าโดยนักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยนักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยน้อยกว่านักศึกษามีอาชีพนักบวช ๔) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยในส่วนของอาชีพ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยนักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยน้อยกว่านักศึกษามีอาชีพนักบวช และในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนก็ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) เช่นกัน พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท แตกต่างกับนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท มี

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย น้อยกว่านักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

๑๐.๔ ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พบว่า ข้อเสนอแนะของนักศึกษาสามารถแยกเป็นด้านได้ดังนี้ ๑) ด้านการบริหารหลักสูตร ดังนี้ ๑.๑) มีความเหมาะสมอยู่แล้ว ๑.๒) ควรปรับหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และทันสมัยกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ๑.๓) อยากให้มีหลักสูตรที่หลากหลาย ๒) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย ดังนี้ ๒.๑) ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น อาทิ เช่น เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เป็นต้น ๒.๒) ควรพัฒนาและปรับสื่อการสอนให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ๒.๓) เอกสารและงานวิจัยมีค่าน้อย ๓) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ดังนี้ ๓.๑) ควรมีการจัดตารางพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ๓.๒) ควรจัดให้มีอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้คำปรึกษาและแนะนำนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม ๓.๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ควรมีข้อมูลแนะนำ และประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น ๔) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ดังนี้ ๔.๑) มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ๔.๒) บัณฑิตควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งจะช่วยเหลือสังคม ๔.๓) ยังขาดการประเมินความต้องการของ

ตลาดแรงงาน และความสำคัญของบัณฑิตใน
หลักสูตรการเรียนการสอน

๑๑. อภิปรายผลการวิจัย

๑๑.๑ การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า การบริหารหลักสูตรของผู้บริหารและคณาจารย์สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ ได้แก่ การบริหารจัดการด้านความรู้ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน และการวิจัย การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา การถ่ายทอดวิธีการคิด และเทคนิคการตัดสินใจเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือทางวิชาการ สังคม และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการจ้างงาน ซึ่งทำให้นักศึกษาที่จบไปและผู้ที่ยังงานนักรู้สึกสบายใจ คลายกังวล มีอารมณ์ในเชิงบวก และมีทัศนคติที่ดีต่อกันในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฟินคองพูน^๙ ที่ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า

^๙ ฟิน คองพูน. ความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,

หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ ยินดี เต็มใจ ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติมา ปริดิลอก^{๑๐} ที่ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงานและเขาได้รับการตอบสนองของเขาได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์ศิริ ญ เชียงใหม่^{๑๑} ที่ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า คือทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำกิจกรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ เทพนม เมืองแนน และ สวิง สุวรรณ^{๑๒} ที่ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นสภาวะของความพอใจ หรือภาวะของการมีอารมณ์ในทางบวกที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินประสบการณ์ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสอดคล้องกับแนวคิดของ

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๒๙)

^{๑๐} กิตติมา ปริดิลอก. *ทฤษฎีการบริหารองค์การ*. (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๕).

^{๑๑} พิมพ์ศิริ ญ เชียงใหม่. *ความพึงพอใจของผู้มารับบริการในหน่วยผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเด็ก*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๙).

^{๑๒} เทพนม เมืองแนน และ สวิง สุวรรณ. *พฤติกรรมองค์การ*. (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙).

สมยศ นาวิการ^{๑๓} ที่ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่ดีโดยส่วนรวมของคนที่มีต่องาน หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปันดตา ยอดระบำ^{๑๔} ที่ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี ที่ชอบหรือที่ประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับ โดยสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจบุคคลทุกคนมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง และมีความต้องการหลายระดับซึ่งหากได้รับการตอบสนองก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไชยัณห์ ชาญปรีชารัตน์^{๑๕} ที่ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติในทางบวก คือ รู้สึกชอบ รัก พอใจ หรือเจตคติที่ดีต่องานซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ

^{๑๓} สมยศ นาวิการ. *การบริหาร*.

(กรุงเทพฯ: ดวงกมล, ๒๕๓๓).

^{๑๔} ปันดตา ยอดระบำ. *ความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอนงานเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดตรัง*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๔๔).

^{๑๕} ไชยัณห์ ชาญปรีชารัตน์. *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนในโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๓).

เป็นความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความต้องการหรือแรงจูงใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ จิรวิทย์ เดชจรัสศรี^{๑๖} ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (End state in feeling) ที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

๑๑.๒ การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มี เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน

พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยบรรพชิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมากกว่าคฤหัสถ์ และพบว่านักศึกษาที่มีอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย น้อยกว่านักศึกษาที่มีอาชีพนักบวช

๑๑.๓ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{๑๖} จิรวิทย์ เดชจรัสศรี. *พฤติกรรมผู้บริโภค*. (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๓๘).

๑. ด้านการบริหารหลักสูตร
ความถี่สูงสุด คือ มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยมีความพึงพอใจต่อมาตรฐานของ
หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและต้องการให้
รักษามาตรฐานที่มีประสิทธิภาพนี้ไว้ ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่กล่าวว่า
ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อ
การดำเนินงานบริการ ให้มีความเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ๒. ด้านทรัพยากรประกอบการ
เรียนการสอนและการวิจัย ความถี่สูงสุด คือ
ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น
อาทิเช่น เครื่องขยายเสียง เครื่องฉาย
โปรเจคเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีมากขึ้น
ประกอบกับอุปกรณ์การสอนเดิมเกิดการชำรุด
บางครั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียน
การสอน ดังนั้น ความพึงพอใจส่วนหนึ่งจึงมา
จากความคาดหวังของนักศึกษาต่อความ
พอใจในอุปกรณ์การเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ
แนวคิดของ บุญทัน ดอกโรสง ที่กล่าวถึงความ
คาดหวัง ใน ทฤษฎี ความคาดหวัง
(Expectancy Theory) ว่าการจูงใจเป็นผล
ของความมากน้อยที่บุคคลมีต่อความต้องการ
ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการคาดคะเนของบุคคล
นั้นต่อความน่าจะเป็นของการกระทำที่จะ
นำไปสู่สิ่งนั้น ๓. ด้านการสนับสนุนและการให้
คำแนะนำนักศึกษา ความถี่สูงสุด คือ ควร
มีการจัดตารางพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาอย่าง
สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการ
จัดระบบพบปะนักศึกษาอาจยังไม่เกิดขึ้นกับ
อาจารย์ทุกคนที่รับผิดชอบเป็นอาจารย์ที่

ปรึกษา นักศึกษาจึงอาจมีความคิดเห็นว่า
หากมีการจัดระบบดูแลนักศึกษาที่มีทิศทาง
เดียวกันของอาจารย์ทุกท่านก็คงจะทำให้
นักศึกษาเรียนจบได้ทันตามเวลาที่กำหนด
อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากนักศึกษามีความ
ต้องการใบปริญญาเพื่อสมัครทำงานเลี้ยงตัวให้
อยู่รอดได้ในสังคม ต้องการให้การศึกษา
ยกระดับสังคมและคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น
ประกอบกับการหวังความสำเร็จก้าวหน้าในหน้าที่
การงานหลังเรียนจบ ซึ่งสอดคล้องกับ
แนวคิดของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ใน
ทฤษฎีการจูงใจเกี่ยวกับ ERG ซึ่งได้พัฒนาโดย
ยึดถือพื้นฐานความรู้ทฤษฎีการจูงใจของมาส
โลว์ ๔. ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน
สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
ความถี่สูงสุด คือ มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความพอใจต่อ
หลักสูตรที่ช่วยสนองความต้องการหรือความ
จำเป็นของชีวิต ทั้งในส่วนปัจจัยที่เป็น
แรงจูงใจและปัจจัยค้ำจุนตามแนวคิดของ
เฮอริช เบอร์ก ซึ่งสอดคล้องกับ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่อธิบาย
ทฤษฎีดังกล่าวนี้ว่า เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความ
พึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงาน

๑๒. ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนได้เสนอข้อเสนอแนะทั้งเชิง
นโยบายและการวิจัย เช่น ด้านการบริหาร
หลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่ก็ควร
ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในระดับ
มากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดการ
มีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร
หลักสูตร ตลอดจนชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและ

การวิจัย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่ก็ควรส่งเสริมให้มีหลักสูตรที่ช่วยสนองความต้องการหรือความจำเป็นของชีวิตให้มากขึ้น

ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปนั้น ควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจ

ด้านการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การวิจัยเรื่องความพึงพอใจด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน และการวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๔) ควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

บรรณานุกรม

๑. หนังสือภาษาไทย

กิตติมา ปรีดีโลก. *ทฤษฎีการบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๕.

จิรวินัย เดชจรัสศรี. *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๓๘.

เทพนม เมืองแนน และ สวิง สุวรรณ. *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙.

จ่าง บัวศรี. *ทฤษฎีหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

สมยศ นาวิการ. *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล, ๒๕๓๓.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Arnold & Feldman. *Organization Behavior*. Singapore : McGraw-Hill, 1986.

Good. *Organizational Behavior in Education*. Allyn& Bacon Educational Leadership, 1998.

๓. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- กำไรทิพย์ จรินทร์. การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยเฉลิม
กาญจนา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๕๒.
- จุฑาทิพย์ จันทร์เรื่อน. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๓). รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒.
- ไชยัณห์ ชาญปริชารัตน์. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนในโรงเรียน
เทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๓.
- दनัยกฤต อินทุฤทธิ์. การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕.
- ปนัดดา ยอดระบำ. ความพึงพอใจในวิธีการเรียนการสอนงานเกษตรของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดตรัง.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๕๔.
- พิน คงพูน. ความพึงพอใจต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, ๒๕๒๙.
- พิมพ์ศิริ ณ เชียงใหม่. ความพึงพอใจของผู้มารับบริการในหน่วยผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล
เต็ก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๙.
- พศิน แดงจวง และคณะ. รายงานผลการวิจัยความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตมหา
วิทยาลัยเชียงใหม่ที่สำเร็จการศึกษา ปี ๒๕๔๐-๒๕๕๔. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕.
- พุดตาล มีสรรพวงศ์. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรพยาบาลศา
สตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐.
- อภินันท์ จันตะณี และ ปรีชา วรรัตน์ไชย. การศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตร
ระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน. รายงานการวิจัย, คณะ
วิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๑.

